

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

După un deceniu de domnie

M. S. Regele Carol II și-a încheiat la 8 Iunie 1940 primul deceniu de domnie. Intervalul acesta de timp se caracterizează prin frământări adânci și transformări fundamentale în viața noastră de Stat, multe inițiate și toate prezidate de M. S. Regele.

În toate compartimentele vieții publice și ale așezămintelor sociale și culturale se frământă aluatul renașterii naționale și morale. Pretutindenii zbuțiu de creație și elan spre desăvârșire. Țara întreagă este un vast șantier de muncă, de luptă și de priveghere, ca pe vremea biblicului Zerbabel.

Suntem în plin brâncovenism.

Biserica noastră, pe lângă dinamica principiilor luminoase și veșnic mântuitoare cu care contribuie la renașterea României, privește cu încredere la opera ce se desăvârșește cu atâta chin, cu atâtea jertfe și cu atâta energie.

Dar pe lângă aceste motive de ordin general, biserica ort. română are și motive de ordin special de a omagia primul deceniu de domnie a M. S. Regelui Carol II.

M. S. Regele Carol II nu este numai „născut și crescut ortodox“, dar este și un credincios convins, un creștin practicant și un mare protector al Bisericii. În aproape fiecare cuvântare a Sa dă îndemnuri stăruitoare pentru credința mântuitoare; în fiecare an la Joia-Mare urcă Dealul Mitropoliei, cu M. S. Moștenitorul tronului, ca să-și mărturisească păcatele și să se împărtășească; postește după regula disciplinei ortodoxe, îngenunchiază în fața altarului sau la doxologii în careuri mari, în fața miniștrilor, a ostașilor și a poporului, sărută sfânta cruce și Evanghelia, ia parte la procesiuni religioase în convoi cu lumina în mână, — la Bobotează, la prohodul și învierea Domnului; moștenește și

reînvie tradiția împăraților bizantini de a îmbrăca haina albă și de a lucra împreună cu arhieriei Bisericii la sfințirea catedrelor; ctitorește două episcopii — a Maramureșului și a Timișoarei, și o mitropolie — a Olteniei; ca un al doilea Șerban Cantacuzino, ia măsuri pentru traducerea nouă și tipărirea Bibliei — până acum în trei ediții ce numără 25.000 exemplare frumos tipărite și ieftin vândute.

M. S. Regele Carol II ține cuvântări înțelepte și dă lozinci unanim admirate. Iată câteva axiome pururi actuale pentru misiunea Bisericii și a preoțimii:

— „Biserica a fost centrul cultural al vieții omenеști și e bine ca ea să rămână tot astfel“.

— „Preoțimea nu este o funcțiune publică; este o chemare, un apostolat, care se îndeplinește cu suflet și cu dragoste. Frica de Dumnezeu nu este frica de biciu sau de canon, ci este teama de a nu mâhni un lucru scump nouă.“

„Credința strămoșească, pentru a deveni din nou cu adevărat mântuitoare, pentru a deveni sprijinul de toate zilele al poporului nostru, trebuie să depășească zidurile bisericilor clădite de om, să pătrundă în cele mai trufașe palate și în cele mai umile colibe, și acolo să se cuibărească puternic, în acea biserică zidită de Dumnezeu: inima oamenilor!“

„Straja Țării“, „Pregătirea premilitară“, „Gărzile F. R. N.“ își încep programul de lucru totdeauna cu rugăciune și cu text biblic. Educația tineretului și propaganda culturală se desfășură sub flamura devizei regale: Nihil sine Deo! Cântecul rugăciunii „Tatăl nostru...“ străbate văzduhul țării românești; se ridică pe mormintele eroilor și pe la răscruci troițe; pretutindenii se desgroapă tradiții sfinte strămoșești și se

purifică patriotismul „la focul credinței și la lumina candelor”; pretutindeni se simte binefacerea domniei unui rege „din grația lui Dumnezeu”.

Un gest într'adevăr de regală înțelepciune a făcut apoi M. Sa Suveranul când a renunțat la sărbătorirea ce i se pregătea pentru 8 Iunie c. Scrisoarea ce-a adresat-o în acest sens dlui consilier regal Gh. Tătarescu, președintele consiliului de miniștri, rămâne un document pilduitor, cu adânci rezonanțe în sufletele Românilor:

— „...Cu conștiința datoriei împlinite, cu dragoste, în folosul Patriei, sărbătorirea ce intenționăm, mărturie a roadelor acestui deceniu, Mi-a dat o adâncă satisfacție.

„Consider însă, că împrejurările actuale cât și grijile de fiecare clipă ce tre-

buesc să fie încordată atenția tuturor, nu sunt prielnice pentru manifestațiuni de felul cum doriți a-Mi face și care pe de altă parte pricinuesc și mari cheltuieli.

„Acei cari doresc în aceste împrejurări să mă sărbătorească nu o pot face mai plăcut pentru Mine, decât punându-și toată munca cu râvnă și patriotism pentru întărirea României...”

Pentru tot ce a înfăptuit M. S. Regele Carol II. în primul deceniu de domnie și în deosebi pentru credința cu care a inaugurat epoca renașterii naționale și culturale și pentru ocrotirea și îndrumarea dată legii străbune, Biserica ort. română — dinastică și naționalistă în toată ființa ei, îi aduce omagiile sale recunoscătoare, îi cântă polihroane și-i strigă în acelaș glas cu neamul:

Trăiască Regele!

Problema Academiiilor de Teologie

Există de ani de zile în țara noastră o problemă a Academiiilor de Teologie. Factorii competenți au desbătut-o dar tot nedeslegată au lăsat-o.

Legea de acum doi ani, redactată de P. S. S. Episcopul Nicolae Călan — atunci ministru al Educației Naționale și sancționată de M. S. Regele Carol II, se părea că a dat problemei o deslegare norocoasă, dar a urmat legea de raționalizare a învățământului superior din 4 Nov. 1938, care nu numai a anulat legea anterioară, ci a creat Academiiile o situație umilitoare pe care n'au avut-o niciodată. S'au desființat în chip arbitrar catedre, s'au degradat profesorii din rândul agregatilor în rândul conferențiarilor și înseși Academiiile au fost scoase din categoria de grad universitar, deși profesorii li se pretinde aceeaș pregătire și selecționare, ca și profesorii universitari.

Alte Academii similare din țară: de Agricultură, Comerț și Industrie, au fost asimilate Facultăților; cele de Teologie au fost coborâte în rândul școlilor actoricești și de gimnastică.

Umilirea și nedreptatea sunt cu atât mai evidente cu cât profesorii de teologie deși sunt obligați la mai multe ore decât colegii lor dela școlile universitare, sunt plătiți ca niște conferențieri, — iar studenților deși fac patru ani de studii după aceeaș programă pe care o au Facultățile de Teologie, li se refuză dreptul de a

obține licența, așa încât ei sunt puși într'o situație de drept inferioară colegilor lor dela Facultăți.

Ce a urmat din astfel de situații? De doi ani nu s'a mai completat la Academiiile de Teologie nicio catedră, s'a nesocotit autonomia și tradiția Bisericii, s'au produs dureri și nemulțumiri adânci atât în rândul profesorilor cât și a studenților; aproape jumătate dintre studenții teologi din Transilvania și Banat studiază astăzi pe la Facultăți numai de dragul licenței, despopulând astfel Academiiile și înfruntând greutăți materiale mult mai mari, decât dacă ar rămâne la Academiiile eparhiale.

Intr'o vreme, în loc să se vină cu ameliorări, s'a vânturat ideea reducerii numărului Academiiilor de Teologie. Dar desființarea este o idee păgână, o soluție barbară. Nu înțelegem cu ce au păcătuit în România aceste școli, de sunt atât de mășter tratate? Ce fel de egoisme se văd amenințate prin acordarea drepturilor ce se cuvin acestor vechi așezăminte de cultură, singurele noastre școli academice *românești* din trecut?... Asta-i menirea generației actuale, să dărâme altarele și să desființeze așezămintele pe care înaintașii noștri le-au întemeiat și le-au condus cu atâtea sacrificii?

Academia de Teologie din Arad, de pildă, are o vechime de 118 ani; dela 1822 a dat neamului 118 serii de preoți și învățători, cari au luminat și luminează că-

rările poporului nostru spre ținta culturii și a mântuirii. Care-i acel profesor, preot, sfetnic sau ministru care ar putea face sacrilegiul să semneze fără să-i tremure mâna și să propună desființarea ei?

E vremea să dispară acea putere — ocultă sau oricum ar fi — care zădărnicește reorganizarea acestor școli de elită, pentru pregătirea clerului, neatinsă nici de vitregia vremilor, nici de răutatea oamenilor de altădată.

Așteptăm de ani de zile ca problema Academiiilor de Teologie să se deslege după dreptate. Adecă: să se legifereze și reglementeze raportul dintre ele și Facultățile de Teologie, în sensul în care Chiriarihii mitropoliei Ardealului au cerut și vor cere unanim și cu toată stăruința dela factorii competenți până când dreptatea va ieși biruitoare.

Și ne curățește...

În cele dintâi zile după sfânta sa înviere din morți Hristos și-a recucerit apostolii aproape unul câte unul și le-a vorbit despre tainele împărăției lui Dumnezeu. În ziua înălțării sale la cer, Mântuitorul a lăsat ucenicilor un plan. Înfrățirea celor cuprinse în plan a început cu pogorirea Sfântului Duh. Planul a fost lățirea și adâncirea creștinismului. Azi după aproape 2000 de ani sunt atâtea popoare cărora nu li s'a vestit încă Evanghelia. Acolo unde e cunoscută, e prea puțin adâncită. Cât poate să fie de adânc creștinismul în cele mai înaintate popoare de azi, când ele poartă între ele cele mai crâncene războaie din câte a văzut lumea?

Predica de pe munte a Mântuitorului a pus față în față poruncile Vechiului Testament cu învățăturile legii celei nouă. Nu pentru că ar fi fost între ele vreo prăpastie sau protivnicie, ci ca să se arate trecerea dela o treaptă înaltă, la alta și mai înaltă. Dela porunca „să nu ucizi“ trece la învățatura să nu vă mâniați pe frațele vostru. Dela oprirea desfrâului trece la înăbușirea poftelor. Dela „ochiu pentru ochiu“ trece la răbdarea palmei de dragul păcii. Dela iubirea aproapelui, la binecuvântarea vrăjmașului.

Dar pe cât erau cei vechi de departe de împlinirea poruncilor din legea cea dată prin Moise, pe atâta suntem noi de departe de învățăturile legii celei nouă. Legea și pentru unii și pentru alții a rămas ca o vieață frumoasă, dar foarte greu de învățat. Care este cauza acestei greutăți? Hristos Domnul a spus ucenicilor săi: „Dacă mă duc, trimite-voi la voi pe Mângâietorul, iar el, venind, va dovedi lumii păcatul ei, dreptatea mea și judecata stăpânului acestei lumi“.

Mângâietorul făgăduit este Duhul Sfânt. El ne vedește de păcat, el ne schimbă vieața. Ne schimbă

dacă pătrunde în noi, dacă-l chemăm, dacă-l primim. Căci să ne gândim la rugăciunea „Împărate ceresc“. Prin ea noi ne spunem credința că Duhul Sfânt, care s'a pogorit din cer, e pretutindeni, totuș îl chemăm, îl rugăm să se salășluiască întru noi. Nu e de ajuns să se poarte peste noi cum se purta mai înainte de facerea lumii peste ape. Trebuie să fie în lăuntru nostru, să ne arate, să ne vădească spurcăriunea din noi, cum se arată murdăria unei case dacă se aprinde lumina. Trebuie să ne dăm seama de necurăția noastră, ca și noi să dorim curățenia. În clipa când dorim curățenia, Duhul Sfânt ne ajută s'o dobândim și să ne mântuim. Aceasta ar fi adevărata revoluție.

Dar lumea cunoaște alte revoluții. Cei de jos răstoarnă pe cei de sus și spun că fac revoluție. Cei de sus o fac de sus în jos și o numesc contrarevoluție. Acestea se mai numesc revoluții roșii sau albe, dar la adecă toate sunt înroșite de sângele ce se varsă prin ele. Adevărata revoluție nu e de jos în sus, nici de sus în jos, ci din lăuntru în afară. Fără aceasta sunt nefolositoare revoluțiile sângeroase. Dacă pe aceasta o avem, cele sângeroase sunt de prisos.

Într'o frumoasă carte (Pearl S. Buck: Patriotul) se istorisește că un tânăr student, trecând într'o țară străină, se minuna de stările de acolo. Acolo nu găsea cerșetori. Nimenea nu părea să fie sărac și nimenea nu părea să fie bogat. Orice colț de țară era un colț de rai și oamenii trăiau într'o adevărată frățietate. Cum pot aceștia să trăiască așa frumos? Într'o zi i s'a dat să vadă ceva: Doi băieți, încălecați pe biciclete, purtau pe creștetul capului niște castroane cu mâncări. În graba mare se ciocniră și castroanele căzură deadura. Studentul îi privea așteptând să vadă cum se vor încăiera la bătaie. Dar se miră. Eu sunt vinovat, a zis unul dintre ei. Nu, nu. Nu se poate. Vina este numai a mea, răspunse celalalt. Fiecare începu să adune lucrurile celuiilalt, ca apoi să-și urmeze drumul.

În carte se spune, că tânărul student a început să se simtă tot mai atras de țara streină, care i părea așa de bine rânduită. Ce duh de pace, ce duh al dragostei stăpânește sufletele acestor oameni? Studentul venise din țara sa unde și el voia să facă o revoluție și cei doi băieți i-au arătat adevărata revoluție pe care trebuie s'o înfrățuiască fiecare om în lăuntru său.

Hristos Mântuitorul ne-a învățat că Duhul Sfânt ne va ajuta să ne curățim de rău. Insuș Mântuitorul ne-a dat mijloacele pentru curățirea de păcate, cele șapte Taine, puse dealungul vieții omenești ca șapte stâlpi de foc. Prin sfintele Taine insuș Duhul Sfânt lucrează ferindu-ne de păcate și îndreptându-ne spre mântuire. Un mare învățat al nostru ne spune într'o carte a sa (N. Paulescu: Cele șapte patimi și remediile lor), că lumea suferă din pricina celor șapte păcate mari din care izvorăsc toate celelalte nenumarate păcate. Asemenea scrie, că lecuirea lor se află numai în virtuți, în sfințenie, pe care o dobândim prin cele șapte

Taine. Prin sfintele Taine primim în lăuntru nostru pe Mângâietorul, pe Duhul Sfânt.

Lumea însă s'a înstrăinat de sfintele Taine și prin ele de Sfântul Duh și nu înțelege, unde e pacea și fericirea bătrânilor. Ar fi prea mult să dăm pentru fiecare câte un exemplu. Vom înțelege și din unul singur ce pot aduce toate păcatele.

O bătrână de altă lege și de alt neam, cerea ca noi să facem lege în casa ei năpăstuită de fărădelege. Fiica sa trăise nelegiuită cu un bărbat. I s'a născut o fată. Bărbatul ajunsese și la închisoare pentru un furt. Scăpat din închisoare n'a mai vrut să știe de femeie și i-au pierdut urma. Femeia a trăit apoi tot nelegiuită cu altul, dar acesta a alungat-o mai târziu, ca să trăiască tot nelegiuit cu fata ei. Și întreba bătrâna: Nu este lege, care să-i aducă la calea cea bună? O, nici vorbă, este lege, legea lui Hristos Domnul, este taina Nunții, dar ei nu vor să știe de ea, nu vreau să cunoască legea lui Hristos. Bine, spunea bătrâna, dar asta e o indobitocire.

Intr'adevăr, omul cu sufletul se deosebește de dobitoace, dar numai cu sufletul sfințit de Duhul Sfânt.

Sărbătoarea Pogoririi Duhului Sfânt este praznicul începutului creștinismului. Începutul unei îndreptări în singuratic, în familie, în comună, în țară și în lume se face tot prin Duhul Sfânt care pătrunde și sfințește sufletele celor ce-l chiamă și-l primesc.

Hristoase Mântuitorul nostru, cela ce ai trimis pe Duhul Sfânt peste sfinții tăi apostoli, trimite acest Mângâietor și întru noi, ca să ne vădească de păcat, de dreptate și de judecată. Trimite-l în sufletele noastre, în casele noastre, în țara noastră și întru toată lumea ta, ca să ne curățească de toată spurcăciunea și să mântuiască sufletele noastre. Amin.

F. C.

„Probleme canonice“

Creștinismul și cultul împăratului

Mari și fără număr au fost problemele cărora conducătorii Bisericii au avut să le dea o echitabilă deslegare.

Piedici, cari păreau de neinvins, au dispărut, căci Duhul Sfânt lucra prin ei.

Este de ajuns să ne gândim la primele începuturi de viață creștină, cu stăpânitori politici păgâni, împărați persecutori și dornici de sânge creștin și totuși Biblia poruncea: „Pe mai marele poporului tău nu-l vei grăi de rău.“¹⁾ Și cuvântul ei era ascultat. De împărați a fost urmărit Apostolul neamurilor și cu toate acestea el învăța popoarele lumii „să se roage pentru împărați și pentru ceice sunt chiar necredincioși.“²⁾

Iar apostolul care cu amar a plâns lăpădarea de Împăratul Lumii, a propovăduit și cinstirea altor fel de împărați. „Dați tuturor cinste, iubiți frăția, temeți-vă de Dumnezeu, cinstiți pe împărat.“³⁾ Și bine aminte să luăm că acele erau vremurile de glorie ale păgânis-

mului. Cu toate acestea se cerea supunerea față de autoritate, chiar dacă nu era creștină.

Ispitirea cu banul dajdiei ne este un exemplu mai grăitor, de acest fel de supunere.

Dar dumnezeiasca Scriptură nu ne poruncește doar o supunere oarbă, ci caută a ne convinge, prin motive binecuvântate, că „tot sufletul să ne supună stăpânilor mai înalte; căci nu este stăpânire decât dela Dumnezeu, și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite.“⁴⁾

Și dacă totuși, au fost unii cari au nesocotit spusele Scripturii, găsim scris și pedeapsa pentru cei nesupuși. „Cel ce se împotrivesc stăpânirii, se împotrivesc rânduielii lui Dumnezeu, iar cei care se împotrivesc își vor lua osânda.“⁵⁾

Deși în mod așa de luminat sunt cuvintele Scripturii, au fost vremuri când chiar unii creștini le-au nesocotit. Nesocotirea lor, desigur, se datora atitudinilor unor împărați cari, din cauze diferite, au intrat în diferite dispute teologice, protegând pe unii, nesocotind pe alții.

În fața acestor situații, Biserica s'a văzut din nou pusă a preciza odată mai mult, atitudinea creștinilor — păstori și turmă, — față de împărați.

„Dacă va defăima cineva fără dreptate pe împăratul sau pe dregător, să ia pedeapsă; și dacă ar fi cleric să se caterisească, iar de va fi mirean — laic — să se afurisească.“⁶⁾

Scripturi și canoane așa ne glăsuiesc. Și atunci iubite cititor, cleric ori laic, învățat și fără carte, ce datorie avem noi, azi mai mult ca oricând, față de Rege?

Ca Români, a căror pământ ne este brăzdat cu mărețe locașuri voevodale; cu mănăstiri ctitorii domnești; cu schituri legendare de voievozi sfătuitoare; cu Domni ai căror sfetnici, la bine și la rău, au fost demnitarii Bisericii, noi avem o sfântă datorie, ca, cu toții, tineri și bătrâni, să fim treji și cu ochii țintă să privim la conducătorul nostru din lume, pentruca astfel să urmăm calea cea bună.

Azi, când rânjetul morții se arată atâtor state, noi Români, am fost scutiți de primejdie, mulțumită tocmai înțeleptei conduceri a împăratului nostru.

Așadar să dăm cu toții, cele convenite împăratului, iar Împăratului împăraților cele convenite Lui.

Prof. Gh. Coman

Primele reviste bisericesti din Arad

(Urmare)

de I. E. Naghiu

Să trecem la poezii. Volumele *Luminei* sunt bogate în poezii ocazionale. În istoria literaturii ardelenene din secolul al XIX-a, poeziile ocazionale au rol important. Cele mai frecvente par a fi poeziile dedicate

¹⁾ I Petru II. 17.

²⁾ Romani XIII. 1.

³⁾ Romani XIII. 2.

⁴⁾ Can. 84 Apostolic.

¹⁾ Esire XXII, 28.

²⁾ Timotei II. 2.

figurilor ecleziastice. Junimea română greco-orientală studiosă în Oradea Mare,

Domnul veșniciei cu înțelepciune
Și-a depins puterea în măreața minune
Creind din nimica, totul majestos
Și cu mâna tare, toate le direge
Nici iadul nu poate peste sfânta-i lege
Totul i se pleacă, de sus până jos.
La plinirea vremii pe a lumii maluri.
A zidit cetatea cu eterne valuri
Prin ce se unește pământul cu cerul

.....
Nobile bărbate, ajuns-a la țintă
Este mult frumoasă cariera sfântă
Ție destinată din secolii de Zeu.
Alesuși-a Domnul aleșii în lume;
Ca dar va să verse pe toate a lor urme
Și 'ntreacei ai locul Miroane-Arhiereu.

(Lumina, 1874, An. III, p. 46-47)

Episcopului Ioan Mețianu al Aradului, i se dedică două poezii similare celei dedicate lui Miron Romanul Mețianu! azi al tău nume de aceasta Trinitate Etern zeu voit 'a să fie miruit!
Tu dar, ce azi calci pragul la'naltați demnitate
Inchinăți vieța acestui principiu întreit
Astfel primind toiagul bisericii roua.
Națunea-ți urează prea demnule Stăpâne
„Un câmp să-ți fie traiul, rodit și înflorit”. —

(Lumina, 1875, An. IV, p. 65).

Studentii de la Academia Teologică din Arad, dedică noului lor stăpân o odă ce se încheie cu versurile:
Condu-L Tu, căci de dânsul Te leagă Sfânta Cruce
Ajută-i! căci atunci ajută Dumnezeu!
Mitropolitului Miron Romanul i se mai dedică o eclogă intitulată romantic „Nunta Sfântă”.

Auzit 'ați auzit
Glasul dulce și iubit
Vestea de la răsărit:
Despre dalba de crăiasă
Floarea cerului aleasă,
Cu dragi salbe de mireasă:
Despre mândrul crăișor
Dragul florii florilor,
Cu plete de pețitor?!
— Auzit' am, auzit
Vestea de la răsărit
Ba la nuntă am nuntit
Și să vezi frate minune:
De când florile au nume
Și lumea de flori cunune
Nici mireasă de iubit
Nici mire de îndrăgit
Ca ei nu s'a pomenit.
Ea e sfânta sfintelor
Roua bunătaților

Credința creștinilor:
El e dreptul dreptilor
Preotul blândețelor
Alesul, aleșilor:
El e soarele, ea-i luna
Dumnezeu le-a dat lumina
Maica Domnului cununa.
Dar cel mândru crăișor
Dragul florii florilor
Cu plete de pețitor,
Cum mireasa și-o zări
De dor mare tresări
Și din grai așa grăi:
„Aleii zână între zâne
Te-ai gândit cândva la mine
Că am să mă cunun cu tine?
Ști ori nu ști c'am visat
Un vis mândru și curat
Dumnezeu mi te arătat.
Și mi-a zis o dalbă stea
Să te scap de soartea rea
Că tu ești ursita mea”.
Dar cea dalbă de mireasă
Floarea cerului aleasă
Cu dragi salbe de mireasă
Cum stătea și mi-l privea
De dor tainic s'aprindea
Și cu drag îi răspundea:
„— Alelei ursitul meu
Multă rugă adus-am eu
Către bunul Dumnezeu
Ca să mi te dee mie
Ca să-ți fiu mireasă ție.
Ura, ura să trăiți
Lumea să o stăpâniți
Strigă nuntașii 'nsuflețiți.
Și se 'ntinse o masă mare
Se goliră mii pahare
Intre sunete de fanfare:
Și sentinse între frați
Hora mândră de bărbați
Ca la nuntă de bărbați
Iar la nunta lor cea dalbă
Ingerii îmbrăcară salbă
Și pământul haină albă.
Domnul mare, Domnul Sfânt
Care poartă lumea în gând
Mare' n cer și pe pământ
Cum din slavă mi-i privea
— „Cadă pre noi — le zicea —
Binecuvântarea mea. —“
Iară Fiul său iubit
Domnul cel nebiruit
Cu blândețe le-a vorbit:
— „Mire mândru și mireasă
Pre pământ de mine aleasă

Să domnești ca o crăiasă
Prin voi ceriurile vor
Să 'mplinească a lumii dor:
Fiți-o turmă și-un păstor.
De când mândru soare-i soare
Așa nuntă, frățioare,
Veste 'n lume s'a pornit
Că nu s'a mai pomenit
În apus și răsărit.

(Lumina, 1874, An III, p. 228).

Incheiu seria poeziilor ocazionale amintind că Al. Petrovici scrie un „Răsunet dedicat Ilustrității Sale Preasfințitului Domn Episcopul Diecezan Procopie Ivacicovici” — Se incheie cu un apel pios:

Plecați genunchul vostru, voi ființe muritoare
Iubiți virtutea 'n lume și vă feriți de rău
Căci vis și umbră 's toate și nimica sub soare
Nu este etern făr singur, unicul Dumnezeu.

(Va urma)

Sumarele

Sesiunii ordinare din anul 1940 a Adunării Eparhiale ținută în 26-27 Maiu 1940.

ȘEDINȚA I.

ținută la 26 Mai 1940, începând cu oarele 12, ¹/₂ din zi, în sala festivă a Academiei Teologice din Arad.

Președinte: P. Sf. Sa Episcopul Eparhial Dr. Andrei Magieru.

Secretar: Dr. Nicolae Popovici.

1. Sesiunea ordinară din anul 1940 a Adunării Eparhiale din Eparhia ort. rom. a Aradului, convocată de Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Andrei Magieru, cu adresa de convocare Nr. 81/1940 (Anexa A) pe ziua de 26 Maiu 1940, s'a deschis cu următoarea solemnitate:

La orele 10 a. m. s'a celebrat în biserica Catedrală Sf. Liturghie, împreună cu Chemarea Duhului Sfânt, la care serviciu divin au asistat Onorații membri ai Adunării Eparhiale.

2. La orele 12, ¹/₂ din zi membri Adunării Eparhiale s'au întrunit în sala festivă a Academiei Teologice din Arad, rânduită drept local, unde să se țină ședințele Adunării Eparhiale.

3. Membri prezenți ai Adunării Eparhiale delegă din sânul lor o comisiune compusă din deputații: Prot. Petru Marșieu și dnii: Alexandru Vlad și Dr. Mihai Mărcuș, ca să invite pe Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru la ședințele Adunării Eparhiale.

4. Prea Sfinția Sa Părintele Dr. Andrei Magieru, prezentându-se în localul Adunării Eparhiale și ocupând scaunul presedial, rostește următoarea cuvântare:¹⁾

Adunarea Eparhială primește cuvântarea Prea Sfinției Sale cu vii aclamații.

5. Prea Sfinția Sa Episcopul Eparhială invită în mod provizoriu în calitate de secretari pe deputații: Nr. Nicolae Popovici și Dr. Sever Ispravnic-iunior, desemnând ca secretar al ședinței prezente pe Dr. Nicolae Popovici.

Adunarea Eparhială ia act.

6. La ordinul Înaltului Presidiu se face apelul nominal al tuturor deputaților aleși în Adunarea Eparhială. Se constată că sunt prezenți 54 deputați, dintre cari își depun mandatele următorii: 1. Nicolae Adam, 2. Aurel Adamovici, 3. Dr. Ioan Alămoreanu, 4. Gherasim Andru, 5. Ioan Ardelean, 6. Dr. Teodor Babuția, 7. Dr. Eugen Beleş, 8. Dimitrie Boariu, 9. Ștefan Bogdan, 10. Dr. Alexa Boțioc, 11. Traian Cibian, 12. Dimitrie Cioban, 13. Florea Codreanu, 14. Dr. Sever Covaciu, 15. Dr. Aurel Crișan, 16. Pavel Dârlea, 17. Sava Dorca, 18. Vladimir Eșanu, 19. Dr. Ilarion V. Felea, 20. Dr. Adam Iancu, 21. Dr. Cornel Iancu, 22. Lazar Igrășan, 23. Ioan Ispas, 24. Dr. Sever Ispravnic-iunior, 25. Dr. Sever Ispravnic-senior, 26. Dr. Pavel Iva, 27. Constantin Lazar, 28. Dr. Caius Lepa, 29. Ștefan Lungu, 30. Dr. Octavian Lupaș, 31. Traian Mager, 32. Cornel Magieru, 33. Dr. Iustin Marșieu, 34. Petru Marșieu, 35. Dr. Mihai Mărcuș, 36. Dr. Emil Micloși, 37. Iustin Monția, 38. Dr. Ioan Pescariu, 39. Dr. Nicolae Popovici, 40. Dr. Cornel Radu, 41. Axente Secula, 42. Sava Tr. Seculin, 43. Dr. Pavel Siartău, 44. Sabin Ștefea, 45. Dr. Alexandru Stoinescu, 46. Andrei Streza, 47. Caius Turicu, 48. Alexandru Vlad și 49. Tiberiu Vuia. Sunt prezenți, dar nu și-au depus mandatele următorii: 1. Dr. Traian Costina, 2. Ascaniu Crișan, 3. Aron Petruțiu, 4. Dr. Gheorghe Sârbu, 5. și Amos Turuc. Și-a trimis mandatul, fără să fie prezent, Mihai Cosma.

7. Înaltul Presidiu anunță că dela Biroul electoral eparhial au intrat actele electorale din circumscripțiile privitoare la alegerile de deputați pentru Adunarea Eparhială prezentă și prin urmare, potrivit

1) Cuvântarea P. Sf. Sale a fost publicată în numărul de 2 Iunie a. c. al revistei noastre.

art. 80 și 81 din Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative și executive din Patriarhia română, Adunarea Eparhială se constituie în patru secțiuni pentru verificarea mandatelor și anume:

Secțiunea I se compune din membri aleși în circumscripțiile Arad, Buteni, Cermi, Chișineu-Criș și Curtici, având să examineze actele electorale ale deputaților aleși în circumscripțiile Gurahonț, Hălmagiu, Ineu, Micălaca-veche și Pecica. Actele electorale se dau deputatului Sava Tr. Seculin.

Secțiunea II se compune din membri aleși în circumscripțiile Gurahonț, Hălmagiu, Ineu, Micălaca-veche și Pecica, având să examineze actele electorale ale deputaților aleși în circumscripțiile Radna, Sântana, Săvârșin, Șebiș și Seleuș. Actele electorale se dau deputatului Constantin Lazar.

Secțiunea III se compune din membri aleși în circumscripțiile Radna, Sântana, Săvârșin, Șebiș și Seleuș, având să examineze actele electorale ale deputaților aleși în circumscripțiile Șiria, Socodor, Târnavă, Vața de jos și Sarcia. Actele electorale se dau deputatului Traian Cibian.

Secțiunea IV se compune din membri aleși în circumscripțiile Șiria, Socodor, Târnavă, Vața de jos și Sarcia, având să examineze actele electorale ale deputaților aleși în circumscripțiile Arad, Buteni, Cermi, Chișineu-criș și Curtici. Actele electorale se dau deputatului Gherasim Andru.

8. Inaltul Presidiu invită secțiunile să se constituiască, potrivit art. 83 din Regulament, sub președinția celui mai în vârstă deputat cleric din sânul lor, alegându-și și câte un raportor dintre mireni. Rapoartele secțiunilor se vor prezenta Adunării Eparhiale în proxima ședință.

9. Terminându-se ordinea de zi a ședinței prezente, Inaltul Presidiu anunță că ședința următoare se va ține astăzi 26 Maiu a. c. orele 17^{1/2}, când se vor pune la ordinea zilei:

Rapoartele secțiunilor Adunării Eparhiale,
Constituirea Adunării Eparhiale,
Prezentarea actelor intrate, și

Alegerea reprezentanților în Congresul național bisericesc, precum și alegerea consilierilor onorifici ai Consiliului Eparhial.

Cu acestea ședința se ridică la orele 13^{1/2} din zi.

Acest proces verbal s'a cetit și verificat în ședința a III-a a Adunării Eparhiale ținută în ziua de 27 Maiu a. c. la orele 11 a. m.

Președinte,

ss. † **ANDREI**

Episcop,

Secretar,

ss. *Dr. Nicolae Popovici,*

Informațiuni

● **Dl. ing. Ion Gigurtu** a fost numit ministru de externe în locul d-lui Gr. Gafencu demisionat.

Noul ministru aduce în fruntea Ministerului de externe prestigiul unui mare patriot și bun creștin, competența unui om de cultură și meritul excepțional de a fi întemeiat la noi „cea mai mare industrie românească“.

În locul D-sale la Lucrări publice și comunicații a fost numit dl Ion Macovei mare tehnician, de curând ales membru al Academiei Române.

● **Invățătorii arădani** au făcut încă o faptă de laudă: au ridicat profesorului Dr. Petru Pipoș în cimitirul Eternitatea din Arad o frumoasă cruce de marmoră albă, ce a costat 22.000 lei. Bani s'au adunat prin colectă dela învățători și prin o contribuție din partea P. S. S. Episcopului Andrei și a Ven. Consiliu Eparhial.

Sfințirea crucii s'a făcut în 2 Iunie c. de către P. S. S. Părintele Episcop în prezența unui însemnat număr de învățători. A vorbit P. S. S. Păr. Ep. Andrei, dl Tr. Givulescu președintele comitetului de inițiativă și dl L. Igrășan inspector școlar.

● **De ziua Eroilor** în Arad s'a organizat, după tradiția inaugurată de P. S. S. Părintele Episcop Andrei, o mare procesiune religioasă dela Catedrală până la Crucea martirilor din fața gării electrice. Au luat parte școlile secundare, corul Armonia, studenții Academiei Teologice, clerul ortodox și unit urmat de P. S. S. Ep. Andrei sub baldahinul purtat de opt studenți teologi, autoritățile civile și militare, societățile culturale și femești, mult popor și armata.

Studenții purtători de ripide și cei 38 preoți îmbrăcați în cele trei serii de odăjdii – după culorile tricolorului – au dat arădanilor încă un semn despre unirea mistică dintre naționalismul și creștinismul nostru ortodox.

● **Premiul de virtute** al Academiei a fost acordat anul acesta soților Vasile și Ana Ioniță din București. Sunt oameni de model pentru credința și truda lor. Au avut zece copii, dintre cari opt trăiesc – „și mulți și buni“ – crescuți în cinste, dreptate și... sărăcie.

Cel mai mare e inginer, penultimul e ucenic și fiica cea mai mică în cl. I la Comerț.

Premiul de 100.000 lei le mai inseninează viața.

● **Știri din Iancahid (Jugoslavia).** *Reveniri la ortodoxism.* În comuna românească Iancahid (Banatul jugoslav) s'a fost cuibărit uniția înainte cu vreo 45 de ani. Credincioșii și i-a câștigat și aci, ca și mai în toate locurile, prin momeli, prin presiuni rușinoase, având la spate concursul autorităților administrative de tristă memorie, prin făgăduinți cari nu s'au mai împlinit nici când.

Bătrânii cari s'au lăsat înșelați atunci, dându-și seama ceva mai târziu că au păcătuțit, — mai mult de rușine — au mai persistat să rămână în sminteala lor. Cei tineri însă, mai ales în zilele de azi, conștii de greșala bătrânilor și mai ales că au văzut că n'are nici un rost uniția, ea fiind chiar o slăbire a românismului de pe aceste meleaguri, ori din ce punct s'ar privi, — au căutat și caută mereu să repare aceea greșală. Astăzi, tineretul și cu el chiar și bătrânii dintre cei cari au subscris prima dată trecerea la uniție acu's 45 de ani, — își cer dreptul la o nouă viață, atât spirituală cât și națională. Cum biserica cea străbună — ortodoxă le poate oferi multe posibilități de întărire sufletească și românească, convingându-se ei înșiși, zi de zi, de râvna nețărmită pentru via Domnului și de dragostea infocată pentru neam, a tânărului păstor din fruntea bisericii ortodoxe din Iancahid, uniții au început să revină în masă, la matcă, ne mai rămânând azi în Iancahid decât vre-o 15 suflete uniți.

Misiunea religioasă a pâr. canonic Dr. Nic. Brânzeu din Duminița Tomii, când a făcut și trei cununii — a avut drept rezultat că uniții din Iancahid și-au putut deschide mai bine ochii, ca să vadă în ce mare sminteală au trăit până aci, fiind pur și simplu înșelați.

Dovada cea mai grăitoare despre aceasta, ne-o dau următoarele nume, cari au revenit la vatra strămoșească în ultimul timp, mai ales după „misiunea religioasă“ a canonicului Brânzeu:

1. Văd. Persida Spăriosu, 2. Ioan Spăriosu cu soția sa Natalia și cu fetițele: Livia și Vioara, 3. Matei Drăgan, cu soția Maria și fiii: Ivan, Vioara și Valeria, 4. Maria Muț, 5. Maria Rofa, 6. Ana Drăgan, 7. Pavel Gruescu și soția Luciana, cu fiii: Elisaveta și Ioan, 8. Petru Besu cu soția Ana și fiii: Saveta, Teodor, Ion și Rista, 9. Văd. Eudochia Becheriu, 10. Iulian Becheriu cu soția Ana și fiii: Vioara, Lina și Teodor, 11. Teodor Gruescu și soția Ana, 12. Simeon Voina și soția Luciana, 13. Vasile Gruescu și soția Persida cu fiii: Luciana și Simeon, 14. Sida Nistor, 15. Maria Idvoreanu, căsăt. Baloșiu, 16. Văd. Maria Nistor cu fiii: Ana și Adrian, 17. Teodor Besu și soția Lina, 18. Ioan Idvoreanu cu soția sa Maria, și 19. Văd. Elisaveta Besu. — Total 47 suflete (Rep.)

● **Din Lucrarea Părintelui Dr. Gh. Ciuhandu „Românii din Câmpia Aradului“**, exemplarele pentru parohiile din Eparhia Aradului se vor lua dela Consiliul eparhial; iar pentru alții, comanda se poate face *numai la autor* (Str. V. Goldiș, Nr. 11), cu prețul de 350 lei pentru particulari, și cu 450 pentru instituțiuni și autorități.

Comunicate

Nr. 2635/1940.

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale a dispus pentru zilele de 10–18 Iunie 1940 săptămâna igienei, când C. Preoți sunt invitați să dea tot concursul lor organelor sanitare locale.

Arad, la 4 Iunie 1940.

Consiliul eparhial

Nr. 2584/1940.

Societatea „Principele Mircea“ pentru protecția copiilor în România organizează în ziua de 23 Iunie a. c. o chetă în toată țara în folosul instituțiilor de binefacere pe care le susține. C. preoți sunt invitați a înlesni colecta numitei societăți pentru ziua arătată, indemnând pe credincioși să-și dea obolul lor în ajutorul copiilor țării.

Consiliul eparhial

Nr. 2456/1940.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei *Sănnicolaul-Mic*, protopopiatul Arad, se publică concurs cu termen de 30 zile. Parohia este de *clasa primă*.

VENITURI:

1. Sesia parohială și două grădini.
2. Casa parohială.
3. Stolele legale.
4. Birul parohial câte 5 lei de fiecare număr de casă și câte doi lei de fiecare jugher de pământ.
5. Intregirea salariului dela Stat.

Preotul va plăti toate impozitele convenite după veniturile sale preoțești și va împlini toate îndatoririle legate de acest post

Cei ce doresc a reflecta la acest post vor cere aprobarea P. S. Pâr. Episcop Andrei pentru a putea recurge, iar cererile însoțite de documentele necesare le vor înainta Consiliului eparhial.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 23 Maiu 1940.

1–3.

Consiliul eparhial

Aviz

Am timis tuturor oficiilor parohiale cărți pentru premiile școlare. Rugăm pe P. C. preoți să le ridice dela oficiul postal. Dacă examenul de religie a avut loc, va urma examenul de încheierea anului școlar. În afară de examene, cărțile, iconițele și medalioanele trimise formează baza colportajului în satele din eparhie. Respectiv, fiecare parohie va primi cărți sau obiecte potrivite pentru populația satelor. Acest material va fi trimis tot la 3–4 luni, iar socoteala urmează să se facă odată sau de două ori pe an, când vom comunica.

Ne-am bucura mult, dacă am primi comunicări referitoare la modul de plasare și preferința sătenilor, spre a ne putea orienta în viitor asupra materialului ce ar trebui să trimitem.

Librăria Diecezană Arad